

Temat: Ubóstwo

Scenariusz poprawiony według sugestii młodzieży z Fundacji Wyobraź sobie podczas realizacji projektu “Edukacja globalna oczami młodzieży” współfinansowanego w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Autorka scenariusza: Anna Książek

Cel: Wprowadzenie do tematu ubóstwa i jego konsekwencji

Zamierzenia/po zajęciach osoby uczestniczące będą:

- wiedziały i rozumiały czym jest ubóstwo, jakie są jego przyczyny i konsekwencje, zarówno w kontekście lokalnym, jak i globalnym
- znały uproszczoną wersję powszechnej Deklaracji Praw Człowieka
- wiedziały jak ubóstwo wiąże się z prawami człowieka

Czas trwania: 2h

Materiały: Kartki (najlepiej z upcyklingu/do ponownego użytku), wydrukowane załączniki 1 (jedna kopia dla całej grupy) i 2 (jedna kopia dla każdego kilkusobowego zespołu), flipchart, mazaki, długopisy.

W przypadku wersji online, zadania przygotowane np. z wykorzystaniem narzędzi Google drive (slajdy, dokumenty).

Przebieg:

Scenariusz został opracowany na podstawie publikacji *Ubóstwo i prawa człowieka* wydanej przez Amnesty International (https://www.amnesty.org.pl/wp-content/uploads/2016/06/E4HD_prawa-czlowieka-i-ubostwo.pdf.pdf). W tej też publikacji znajdują się szczegółowe opisy zaproponowanych poniżej ćwiczeń.

1. Przywitanie

Przywitaj osoby uczestniczące i zaproś do krótkiej rundki, w której podzielą się z czym zaczynają dzisiejszy warsztat. Jeśli grupa jest duża, możesz podzielić osoby uczestniczące na mniejsze grupy zamiast rundki.

Czas trwania: 15 minut

2. Podstawowe ludzkie potrzeby

Zaproś osoby uczestniczące do burzy mózgów na temat: jakie są podstawowe ludzkie potrzeby? Zapisz odpowiedzi na flipczarcie lub google slajdach (w przypadku warsztatu prowadzonego w wersji online). Zwróćcie uwagę zarówno na fizyczne potrzeby (jedzenie, woda, schronienie, czyste powietrze, itd.), jak i te emocjonalne (poczucie godności, przynależności, itd.). Następnie podziel osoby uczestniczące na dwie grupy. Zadaniem każdej grupy jest przedyskutowanie w ciągu kilku minut odpowiedzi na poniższe pytania (w oparciu o stworzoną listę potrzeb):

- Które osoby albo grupy nie mają dostępu do potrzeb, które uznajemy za podstawowe/dla których osób dostęp do nich jest utrudniony?
- Dlaczego jest im ciężko zrealizować swoje podstawowe potrzeby?

Poproś, by odpowiadając na pytania grupa pierwsza skupiła się na Waszej społeczności, zaś grupa druga przedyskutowała pytania w odniesieniu do całego świata.

Podczas podsumowania ćwiczenia zaproś grupy do przedstawienia wypracowanych odpowiedzi, zauważ podobieństwa i różnice w odpowiedziach pomiędzy dwiema grupami oraz zachęć osoby uczestniczące do wyrażenia opinii i podzielenia się przemyśleniami po zobaczeniu odpowiedzi obu grup. Podsumuj powody, dla których podstawowe potrzeby niektórych ludzi nie są spełniane. Podkreśl, że często są to podobne grupy osób, zarówno na świecie, jak i lokalnie. Do tych ludzi będą należeć na przykład kobiety, grupy mniejszościowe i młodzi ludzie. Te grupy społeczne często dotyka dyskryminacja i to właśnie one mają większe problemy niż inni z dostępem do dóbr takich jak edukacja czy praca.

Czas: 20 min

3. Czym jest ubóstwo

Zaproś osoby uczestniczące do kolejnego zadania w grupach - możesz zmienić skład grup lub kontynuować w dwóch grupach z poprzedniego ćwiczenia. Zadaniem każdej z grup jest wypracowanie definicji "ubóstwa". Po kilku minutach poproś grupy o przedstawienie wypracowanych definicji. Jeśli pojęcie "ubóstwa" okaże się zbyt abstrakcyjne, możesz poprosić osoby uczestniczące, aby wyobraziły sobie, że muszą przetrwać dzień, mając do dyspozycji 8 złotych:

- Co by kupiły?
- Gdzie mogłyby zamieszkać?
- Na co nie byłoby ich stać?
- Jakby się czuły?

Zwróć uwagę na związek ubóstwa z podstawowymi potrzebami ludzkimi, które osoby uczestniczące wymieniły w poprzednim ćwiczeniu: ubóstwo ma miejsce, kiedy ludzie nie mają czystej wody albo wystarczającej ilości jedzenia. Ludzie żyjący w ubóstwie często nie mają odpowiedniego miejsca zamieszkania ani schronienia, nie mają też dostępu do skutecznej służby zdrowia i edukacji. Ubóstwo jest związane z brakiem wykształcenia, pracy oraz pensji, z której może opłacić podstawowe ludzkie potrzeby i umożliwić przetrwanie. Ludzie żyjący w ubóstwie mogą czuć się wykluczeni, sfrustrowani, bezsilni i mogą mieć problem z dostępnością środków, które pomogłyby im wyjść z tej sytuacji. Ludzie albo grupy, które są marginalizowane, dyskryminowane i wykluczone często czują bezsilność i mają wrażenie, że ich głos jest ignorowany albo nie jest słyszany przez tych, którzy podejmują decyzje.

Zastanówcie się raz jeszcze - jakie są główne przyczyny ubóstwa? Zapiszcie je również na flipczarcie lub google slajdach (zniszczenie środowiska, klęski naturalne, zmiany klimatyczne, konflikty, władza i korupcja, itd).

Czas: 15 minut

4. Prawa człowieka a ubóstwo

Podziel osoby uczestniczące na kilkusobowe grupy, inne niż w poprzednich ćwiczeniach. Każda grupa otrzymuje prawdziwą historię do przeczytania (załącznik 1), uproszczoną wersję powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (załącznik 2) oraz pytania do przedyskutowania:

- Jakie są Wasze odczucia w związku z historią i jej postaciami?
- Jakich praw odmawia się ludziom w tej historii oraz w jaki sposób i dlaczego?
Zaznaczcie konkretne punkty w Deklaracji Praw Człowieka, które są łamane w związku z opisaną sytuacją i jej konsekwencjami.
- Co mogą zrobić, aby uzyskać te prawa?
- Jakie przeszkody mogą napotkać, domagając się ich?
- Jakiego wsparcia potrzebują, aby domagać się swoich praw albo ich bronić?
- Jak wpływa ubóstwo na ich życie?
- Jak mogłaby się zakończyć przedstawiona historia? Co bohater czy bohaterka powinien zrobić?

Podsumuj pracę każdej grupy na forum. Zwróć szczególną uwagę na związek ubóstwa z łamaniem wielu podstawowych praw człowieka.

Czas: 40 minut

5. Pogłębione dyskusje

Zaproś osoby uczestniczące do pogłębionych dyskusji na temat ubóstwa. Możesz podzielić osoby uczestniczące na trzy grupy i zaprosić każdą z nich do dyskusji na temat jednego ze wskazanych poniżej pytań lub - jeśli macie więcej czasu - skorzystać z metody World Cafe, która umożliwia wszystkim osobom udział we wszystkich trzech dyskusjach. W tym przypadku wyznacz trzy osoby, które będą facylitować każdą z trzech dyskusji i sporządzać notatki. Osoby te przez cały czas trwania ćwiczenia uczestniczą w tej samej dyskusji (zostając przy tym samym stole lub w tym samym wirtualnym pokoju). Ich zadaniem jest robienie notatek z dyskusji oraz, w przypadku drugiej i trzeciej rundy, prezentowanie nowym osobom,

co zostało wypracowane przez poprzednie grupy. Pozostałe osoby po wyznaczonym czasie (np. 10 minut) zmieniają stół lub wirtualny pokój, dołączając do nowej dyskusji. Każda osoba sama decyduje w jakiej kolejności przechodzi od jednego stołu/wirtualnego pokoju do drugiego (zoom oferuje opcję, w której to osoby uczestniczące wybierają do którego dołączą pokoju). Po trzech rundach każda osoba (oprócz tych odpowiedzialnych za sporządzanie notatek) powinna wziąć udział we wszystkich trzech dyskusjach. Następnie spotykamy się razem w kręgu lub w głównym wirtualnym pokoju i osoby sporządzające notatki krótko podsumowują przebieg dyskusji oraz wnioski. Szczegółowy opis metody World Cafe znaleźć można na przykład tutaj:

<https://partycypacjaobywatelska.pl/strefa-wiedzy/techniki/world-cafe/>.

Pytania do dyskusji:

- Jak wygląda ubóstwo w Polsce, w porównaniu z resztą świata?
- Jaki jest związek między ubóstwem a płcią?
- Co możemy zrobić by zapobiegać ubóstwu?

Podsumowując pytanie dotyczące płci, możesz podzielić się z osobami uczestniczącymi poniższymi statystykami, pochodzącymi ze wspomnianej publikacji Amnesty International:

Kobiety...

- wykonują 66 procent pracy na świecie
- produkują 50 procent pożywienia na świecie
- zarabiają tylko 10 procent ogólnego światowego dochodu
- należy do nich tylko 1 procent własności

Podsumowując pytanie na temat rozwiązań, możesz podzielić się z osobami uczestniczącymi kilkoma historiami światozmieniaczy/ek działających w obszarze zapobiegania ubóstwu, np.:

TECHO

Ksiądz Felipe Berrios z Chile zainicjował ruch budowania domów dla osób w fawelach, dzielnicach biedy, który dziś obejmuje niemal wszystkie kraje Ameryki Łacińskiej. Ksiądz

Felipe Berrios nie nazwałby siebie samego założycielem Techo, największej organizacji w Ameryce Łacińskiej, która od początku powstania w 1997 roku wybudowała ponad 150 tysięcy domów dla rodzin w fawelach – dzielnicach biedoty. Jest on raczej mentorem, inspiracją dla młodych osób, tym, którym umożliwił spotkanie studentów i studentek uniwersytetów z ludźmi żyjącymi w skrajnej biedzie. Ze spotkania zrodziła się więź i wspólna potrzeba zmiany. Do tej pory ponad milion wolontariuszy i wolontariuszek zaangażowało się w pomoc osobom potrzebującym, fizycznie budując domy i przekraczając nieprzekraczalne wcześniej granice, zarówno te fizyczne (większość wolontariuszy/ek nigdy nie weszłaby do faweli z własnej woli), jak i te społeczne czy mentalne. Dziś Felipe Berrios sam mieszka w jednym z takich domów, w faweli na północy Chile, gdzie pomaga lokalnej społeczności zdobyć zawód i wiarę w siebie, które pozwolą im zmienić dotychczasowe życie.

Pełna historia i zdjęcia:

<https://www.exchangetheworld.info/single-post/2020/08/18/dach-dla-wszystkich>

LATIN LATAS

Latin Latas to zespół muzyczny z Kolumbii, grający na instrumentach zrobionych ze śmieci. Swoją wiedzę, energię i zgromadzone środki wykorzystują między innymi na wspieranie młodzieży w fawelach – dzielnicach biedoty położonych na przedmieściach Bogoty. Wszystko zaczęło się od Andrei Latas, która pracując w fawelach szukała sposobu, w jaki młodzi ludzie mogliby wyrazić swoją złość czy rozgoryczenie inaczej niż poprzez agresję. Sama kochała muzykę, nie stać ich było jednak na zakup instrumentów. Za to wszędzie wokół leżały śmieci. Przy pomocy Internetu oraz metody prób i błędów zaczęli tworzyć gitary, bębny, a także typowe kolumbijskie instrumenty: mairimby, queny czy okaryny. Prąd wytwarzają jazdą na rowerze, mikrofon mają z suszarki, a nagłośnienie to plątanina kabli z niedziałających już sprzętów. Z czasem doszli do perfekcji, zarówno w jakości dźwięku, jak i różnorodności muzyki – grają różne gatunki, by móc z nimi trafić do jak najszerszego grona odbiorców i odbiorczyń. Organizowali/ły koncerty w fawelach, drogich hotelach, dla byłych partyzantów/ek i przedstawicieli/ek rządu. Muzyka zero-waste – tworzona na instrumentach ze śmieci - stała się dla nich sposobem na budowanie pokoju w kraju, który przez wiele lat cierpiał z powodu wojny i konfliktów wewnętrznych.

Pełna historia i zdjęcia:

<https://www.exchangetheworld.info/single-post/2018/10/19/dzwiek-smieci>

Przykładowy teledysk: <https://www.youtube.com/watch?v=bEy8tExgeqc>

HIDDEN CITY TOURS

Pomysł na ten biznes społeczny polega na zatrudnianiu osób bezdomnych jako przewodników i przewodniczek turystycznych po Barcelonie, co pozwala im nie tylko na zdobycie stabilności finansowej, ale także na odzyskanie poczucia wartości i godności. Lisa, inicjatorka projektu, postanowiła wykorzystać wiedzę i doświadczenia Życiowe bezdomnych, aby tworzyć unikalne wycieczki, które łączą historię miasta z osobistymi opowieściami jego mieszkańców i mieszanek z doświadczeniem kryzysu bezdomności. Zatrudnieni przewodnicy i przewodniczki mają możliwość poprawy swojego wizerunku i umiejętności. Model ten nie tylko przyczynia się do reintegracji osób w trudnej sytuacji, ale także tworzy unikalne doświadczenie dla turystów i turystek, którzy mają szansę poznać miasto z zupełnie innej strony.

Pełna historia i zdjęcia:

<https://www.exchangetheworld.info/single-post/2017/09/21/odkryj-ciemna-strone-barcelony>

Czas trwania: 30 minut (lub dłużej, jeśli zdecydujecie się na wersję z World Cafe)

Bibliografia:

- Amnesty International, *Ubóstwo i prawa człowieka*
(https://www.amnesty.org.pl/wp-content/uploads/2016/06/E4HD_prawa-czlowieka-i-ubostwo.pdf.pdf)
- <https://www.exchangetheworld.info/>

Załącznik 1

(za: Amnesty International, *Ubóstwo i prawa człowieka*)

Historia Halfy

Halfa opuścił dom w Erytrei w Południowej Afryce aby uniknąć przymusowej służby wojskowej. Po spędzeniu pewnego czasu w Sudanie, przeszedł Saharę w drodze do Libii. Miał nadzieję znaleźć tam pracę i zacząć nowe życie.

Kiedy w Libii w 2011 r. wybuchł konflikt, wielu Libijczyków wierzyło, że „czarni Afrykanie” z Libii, tacy jak Halfa, byli najemnikami rządowymi. Halfa został pobity i obrabowany na ulicy. Bał się tak bardzo, że musiał opuścić kraj.

Halfa żyje teraz w obozie dla uchodźców Susa na granicy tunezyjsko-libijskiej. Ponad 20.000 uchodźców i uchodźczyń żyje w prowizorycznych domach, mają oni mało wody i pożywienia. Kiedy obóz został zaatakowany, czterej inni Erytrejczycy zostali zabici w wyniku wymiany ognia. Halfa chce wrócić do domu...

(Na podstawie wywiadu przeprowadzonego przez Amnesty International, z czerwca 2011 r.)

Historia Samanthy

Samantha jest 11-letnią Romką, która żyje ze swoimi rodzicami. Ma dwóch braci i starszą siostrę. Żadne z jej rodziców nie pracuje, rodzina nie ma dokumentów własności na ziemię, gdzie zbudowali dom. Dom nie ma kanalizacji, więc wodę przynoszą z pobliskiego strumienia albo z pompy na podwórzu sąsiadów. Te dwie rodziny pobierają również nielegalnie prąd. Czasem sąsiadujące rodziny kłócą się między sobą. Kiedy do tego dochodzi, rodzice Samathy nie pozwalają jej brać wody z pompy sąsiadów.

Samantha nie radzi sobie w szkole. Zna tylko podstawy lokalnego języka, którym mówi się w szkole, gdyż dorastała mówiąc tylko językiem swoich rodziców. Jej nauczyciel często się na nią denerwuje i krzyczy na nią przy całej klasie, kiedy Samantha nie rozumie o czym mowa. Rówieśnicy śmieją się z niej i często komentują, że „Romowie są brudni i kradną.”

Samantha nienawidzi chodzić do szkoły i nie rozumie dlaczego musi to robić. Jej siostra skończyła szkołę, ale nie może dostać pracy.

(Na podstawie studium przypadku Amnesty International)

Historia Sopheap

Leng Sopheap jest 48-letnią matką trojga dzieci. Wraz z rodziną została przymusowo eksmitowana z domu w Sambok Chab, w Kambodży w 2006 r. Zostali przesiedleni w miejsce o nazwie Andong. Życie tam było dla Sopheap bardzo ciężkie. Teren był pusty i podtopiony, nie było domów, czystej wody, elektryczności, toalet, nie było pracy. Zarabiała mniej niż pół dolara na dzień, sprzedając ciastka. Było to za mało, aby wyżywić dzieci i siebie.

Sopheap żyje z wirusem HIV. Kiedy została przesiedlona, straciła dostęp do kliniki, w której regularnie przechodziła leczenie antyretrowirusowe, aby móc pozostać zdrową. Po kilku miesiącach życia w Andong, Sopheap przeprowadziła się z powrotem do miasta. Dzieci zostawiła przy dwóch organizacjach pozarządowych. „Życie tam było niemożliwe” - wyjaśnia. „To [przesiedlenie] nie miało nic wspólnego z pomaganiem ludziom. Już byli ubodzy, teraz są ubodzy i nieszczęśliwi.”

Sopheap i jej partner squatują na ulicach w pobliżu miejsca, w którym mieszkała. Znalazła pracę przy sprzedaży trzciny cukrowej i przesyła pieniądze dzieciom. Nie ma ich wystarczająco dużo, aby wynająć mieszkanie. Wszystkie biedne dzielnice, gdzie można było tanio wynająć mieszkanie zostały, albo niedługo zostaną zlikwidowane. Nie daje to Sopheap wiele możliwości, nie czuje się bezpieczna, próbując odbudować swoje życie...

(Na podstawie opisu przypadku kampanii Amnesty International, Żądamy Godności, na temat slumsów, z maja 2009 r.)

Historia Marii

Maria ma pięcioro dzieci i mieszka w Stanach Zjednoczonych. Podczas ciąży nie otrzymała żadnej pomocy finansowej ponieważ jest imigrantką bez poświadczenia zarobków. Nie może pozwolić sobie na opiekę prenatalną. Kiedy zaczęła rodzić w 2008 r., pierwszy szpital odmówił jej przyjęcia, ponieważ nie korzystała z opieki prenatalnej. Drugi szpital przyjął ją o północy, ale pielęgniarkę przysłano do niej dopiero po ponad 6 godzinach.

„O 6 rano rozmawiałam z tłumaczem przez telefon, ponieważ musieli sprawdzić czy jestem ubezpieczona”, opowiada Maria. „Zapytałam go - Proszę, proszę niech pan kogoś przyśle...proszę powiedzieć, że rodzę. Wszyscy mówili po angielsku. Bardzo się bałam. W końcu przyszła pielęgniarka i mnie zbadała.”

Maria urodziła, ale krótko potem zaczęła się źle czuć. Z początku ignorowano jej wołania o pomoc. „Zaczęłam krzyczeć - Nie mogę oddychać! - Pielęgniarka przyszła na moją salę i zawołała lekarzy – wszyscy przybiegli. Przyłączyli monitory do serca i do czoła, maszynę na klatce piersiowej, dali mi tlen, wstrzyknęli insulinę – potem zemdlałam.”

Została wypisana po 3 dniach, ale nadal nie wie co się stało i co poszło nie tak: “Nikt nigdy mi tego nie wyjaśnił”...

(Na podstawie opisu przypadku kampanii Amnesty International, Żądamy Godności, na temat umieralności okołoporodowej kobiet, z maja 2009 r.)

Załącznik 2

Uproszczona wersja powszechnej Deklaracji Praw Człowieka

1. Każdy człowiek jest wolny i wszyscy powinni być traktowani w taki sam sposób.
2. Każdy człowiek jest równy niezależnie od różnic w np. kolorze skóry, płci, religii, języka.
3. Każdy człowiek ma prawo do życia; życia w wolności i bezpieczeństwie.
4. Nikt nie ma prawa traktować cię jak niewolnika ani ty nie możesz nikogo uczynić swoim niewolnikiem.

5. Nikt nie ma prawa cię skrzywdzić ani torturować.
6. Każdy człowiek ma prawo być równym wobec prawa.
7. Prawo jest takie samo dla każdego człowieka, powinno być stosowane w ten sam sposób wobec wszystkich.
8. Każdy człowiek ma prawo domagać się pomocy prawnej, gdy jego prawa nie są przestrzegane.
9. Nikt nie ma prawa do bezprawnego uwięzienia cię albo wydalenia cię z twojego kraju.
10. Każdy człowiek ma prawo do sprawiedliwego i publicznego procesu.
11. Każdy człowiek powinien być uważany za niewinnego do momentu udowodnienia mu winy.
12. Każdy człowiek ma prawo domagać się pomocy jeżeli ktoś próbuje go zranić, ale nikt nie może wejść do twojego domu, otwierać twoich listów albo niepokoić ciebie i twoją rodzinę bez dostatecznego powodu.
13. Każdy człowiek ma prawo do podróżowania tak jak chce.
14. Każdy człowiek ma prawo udać się do innego kraju i domagać się ochrony, jeżeli jest prześladowany albo grozi mu prześladowanie.
15. Każdy człowiek ma prawo znaleźć miejsce w kraju. Nikt nie ma prawa powstrzymać cię przed przeniesieniem się do innego kraju, jeżeli tego chcesz.
16. Każdy człowiek ma prawo zawrzeć związek małżeński i założyć rodzinę.
17. Każdy człowiek ma prawo do posiadania własności i swojego dobytku.
18. Każdy człowiek ma prawo do praktykowania i przestrzegania wszystkich aspektów swojej religii oraz do zmiany religii, jeżeli tylko chce.
19. Każdy człowiek ma prawo do mówienia co myśli i do przekazywania oraz otrzymywania informacji.

20. Każdy człowiek ma prawo do brania udziału w pokojowych zgromadzeniach i do wstępowania do stowarzyszeń.
21. Każdy człowiek ma prawo do uczestnictwa w rządzeniu swoim krajem.
22. Każdy człowiek ma prawo do ochrony socjalnej i do możliwości rozwijania swoich umiejętności.
23. Każdy człowiek ma prawo pracować za uczciwe wynagrodzenie w bezpiecznych warunkach i przynależności do związków zawodowych.
24. Każdy człowiek ma prawo do odpoczynku i przyjemności.
25. Każdy człowiek ma prawo do odpowiedniego standardu życia i do opieki medycznej, gdy jest chory.
26. Każdy człowiek ma prawo uczęszczać do szkoły.
27. Każdy człowiek ma prawo do brania udziału w życiu kulturalnym społeczności.
28. Każdy człowiek musi przestrzegać „porządku społecznego”, który jest konieczny do korzystania z wszystkich tych praw.
29. Każdy człowiek musi szanować prawa innych, społeczną i publiczną wartość.
30. Nikt nie ma prawa usunąć żadnego prawa z tej deklaracji.

—

Zmienione na podstawie komentarzy od młodzieży:

- Zwiększenie ilości czasu przeznaczonego na każde ćwiczenie.
- Dodanie światozmieniających historii odpowiadających na problem ubóstwa.
- Dodanie dyskusji w grupach, podsumowujących i pogłębiających temat.
- Usunięcie jednej z historii (w której główna bohaterka umiera), jako zbyt ciężkiego przykładu.

- Usunięcie ćwiczenia “potrzeba a pragnienie”, w które młodzież się nie zaangażowała, trudno im było przypomnieć sobie sytuację, w której czegoś potrzebowali/ły, a nie mogli/ły tego dostać.
- Dodanie początkowej rundki/check in.

Dodatkowo scenariusz został uzupełniony o komentarze jak przeprowadzać poszczególne aktywności w sytuacji online.

Inne komentarze od młodzieży, które warto wziąć pod uwagę podczas realizacji warsztatu:

- W miarę możliwości warto rozważyć dodanie filmiku lub grafik dla uatrakcyjnienia przekazywanych treści. W podanych przykładach światozmieniających historii można znaleźć link do pełnego tekstu i zdjęć, w przypadku historii Latin latas również link do jednego z ich teledysków opublikowanych na youtube.

Udostępnienie utworu:

Scenariusz jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0

Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Wyobraź sobie. Utwór powstał w wyniku realizacji projektu polskiej współpracy rozwojowej finansowanego przez MSZ RP w roku 2024. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww.informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i posiadaczach praw.